

เส้นทางสร้างผู้นำสุขภาพ: บันได 5 ขั้น

สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและผู้รับผิดชอบการ
ดำเนินงานเสริมสร้างสุขภาพและป้องกันโรค

คำนำ

คู่มือเรื่องเส้นทางสร้างผู้นำสุขภาพเล่มนี้ ผู้เขียนได้เรียบเรียงขึ้นจากประสบการณ์ในการบริการวิชาการให้แก่ตำบลคูบัว ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น ระหว่างที่ให้บริการวิชาการ ร่วมกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพเฉลิมพระเกียรติฯ ตำบลคูบัว และ อสม.ในชุมชน เกิดการตกผลึกเป็นความรู้เรื่องเส้นทางสร้างผู้นำสุขภาพ: บันได 5 ขั้นขึ้น ผู้เขียนหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจที่จะนำไปใช้ในการทำงานในชุมชน โดยเฉพาะการสร้างแนวร่วมในพื้นที่ให้มีส่วนร่วมเป็นผู้นำในการสร้างสุขภาพของประชาชนเพื่อการมีสุขภาพที่ดีต่อไป

คณะผู้จัดทำ

เมษายน 2555

เส้นทางสร้างผู้นำสุภาพ: บันได 5 ขั้น

พิมพ์ครั้งที่ 1 เมษายน 2555

จำนวน 100 เล่ม

ที่ปรึกษา ดร. เพลินตา พรหมบัวศรี

เรียบเรียงโดย ชิตสุภางค์ ทิพย์เที่ยงแท้
ดวงแข พัทธ์สิน

ลิขสิทธิ์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี
จัดพิมพ์เผยแพร่ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี
84/21 ต. หน้าเมือง อ.เมือง
จ.ราชบุรี 70000
โทรศัพท์ 032-314603
โทรสาร 032-314605

พิมพ์ที่ บริษัทจรัสสินทวงศ์การพิมพ์ จำกัด

ช. เพชรเกษม 102/2 แขวงบางแคเหนือ เขตบางแค กทม.

สารบัญ

	หน้า
เกริ่นนำ	1
รู้จักและเข้าใจ	2
ไผ่หาคนสำคัญ	3
สรรสร้างโอกาส	4
ไม่พลาดเสริมเติมพลัง	5
อยู่อย่างมั่นคง	6
สรุป	8
บรรณานุกรม	9
คณะผู้จัดทำ	10

1. รู้จัก เข้าใจ

การสร้างผู้นำทางสุขภาพ เริ่มต้นจากเราต้องทำความรู้จักเพื่อให้เข้าใจประชาชนในพื้นที่ก่อนว่าเขามีความคิด ความเชื่อ มีวิถีชีวิตอย่างไร ที่ผ่านมามีส่วนไหนในพื้นที่หรือในชุมชนของเขามีปัญหาสุขภาพอะไร เขาจัดการกับปัญหานั้นอย่างไร ใครในชุมชนที่เป็นกลไกสำคัญในการจัดการปัญหาสุขภาพเหล่านั้น

ลงพื้นที่ สํารวจปัญหา
และทำความเข้าใจกับ
ปัญหา

เส้นทางสร้างผู้นำสุขภาพ:

บันได 5 ชั้น

เกริ่นนำ

การมีสุขภาพดีเป็นสุดยอดปรารถนาของทุกคน การสร้างเสริมสุขภาพจึงเป็นหัวใจสำคัญของการทำงานในชุมชน ทำอย่างไรให้ประชาชนในความรับผิดชอบของเรามีสุขภาพที่ดี เป็นโจทย์ที่ทุกคนโดยเฉพาะนักสุขภาพครอบครัว กำลังค้นหาคำตอบ และหนังสือเล่มนี้ มีคำตอบสำหรับข้อสงสัย นั่นก็คือเราต้องสร้างแนวร่วมในพื้นที่ให้เขาเป็นผู้นำ เพราะผู้นำเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งต่อความสำเร็จ ผู้นำมีภาระหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงที่จะต้องวางแผน สั่งการดูแล และควบคุมการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้นำทางสุขภาพ เป็นบุคคลสำคัญยิ่ง ที่เป็นแกนนำในการสร้างสุขภาพจะเกิดขึ้นในชุมชน เส้นทางสร้างผู้นำทางสุขภาพด้วยบันได 5 ชั้น ดังนี้

2. ใฝ่หาคนสำคัญ

เมื่อสร้างความรู้จักและเข้าใจประชาชนในชุมชนอย่างถ่องแท้แล้ว ลองค้นหาว่าเมื่อมีสถานการณ์หรือปัญหาเกิดขึ้นในชุมชนใครคือผู้นำที่จะแก้ปัญหาเหล่านั้น หรือเมื่อมีเหตุการณ์ที่ต้องตัดสินใจ ใครที่ประชาชนเชื่อฟังและปฏิบัติตาม เขาคนนั้นคือใคร เขาคนนั้นมีทีมงานหรือไม่ ทำงานเป็นทีม หรือทำงานคนเดียว มีคนแบบนี้กี่คน และเราจะเลือกใครระหว่างคนที่ทำงานคนเดียวกับคนที่มีทีมงานและทำงานเป็นทีม การทำงานในชุมชน โดยเฉพาะการสร้างสุขภาพ ต้องการผู้นำที่ทำงานเป็นทีม เพราะปัญหาแต่ละปัญหาย่อมต้องการความสามารถในการแก้ปัญหาที่หลากหลาย แต่ละบุคคลมีความแตกต่าง การทำงานเป็นทีมช่วยเสริมจุดอ่อนของแต่ละคนให้เข้มแข็ง กลายเป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ได้

พบแล้ว !
ผู้นำอยู่นี่เอง

3. สร้างโอกาส

หลายคนที่มีความสามารถแต่ขาดโอกาส การสร้างโอกาสให้กับเขาเหล่านั้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งแต่ก่อนที่จะสร้างโอกาส ต้องวิเคราะห์ให้ได้ว่าเขามีจุดเด่น หรือความสามารถอะไร มีจุดอ่อนอะไร เราจะต้องเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนของเขาให้ได้ เพื่อให้เขาเกิดความมั่นใจและกล้าที่จะเป็นผู้นำ ต่อจากนั้นจึงสร้างโอกาสหรือสร้างสถานการณ์ให้เขาเป็นผู้นำ โดยเฉพาะในครั้งแรกถ้าเขาประสบความสำเร็จจะยิ่งทำให้เขามีความมั่นใจ และสามารถที่จะพึ่งพาตนเองได้ในโอกาสต่อไป

วันนี้ได้โอกาสเป็น
ผู้นำออกกำลังกาย
กับเขาสักที

4. ไม่พลาดเสริมเติมพลัง

การเป็นผู้นำทางสุขภาพ จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีด้านสุขภาพด้วย เพื่อให้ประชาชนในชุมชนเกิดความศรัทธาและเชื่อมั่นในความเป็นผู้นำ ดังนั้น นักสุขภาพครอบครัวจะต้องเข้ามามีบทบาทในการเสริมเติมแต่งในส่วนขาด คอยเติมเต็มและเสริมสร้างกำลังใจให้อย่างต่อเนื่อง เช่น เมื่อมีข้อมูลองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่เห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็นและประชาชนควรต้องรู้ นักสุขภาพครอบครัวก็ต้องรีบส่งต่อให้กับผู้นำทางสุขภาพ เพื่อเขาจะได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง การเป็นผู้นำทางสุขภาพ จะต้องเสียสละเป็นคนที่มีจิตอาสาอยากช่วยเหลือสังคม และคนเหล่านี้มักไม่ต้องการทรัพย์สินเงินทอง แต่สิ่งที่ปรารถนาคือการยอมรับ ดังนั้น เมื่อเขาทำงานไปได้ระยะหนึ่งควรเสริมพลัง เช่น การให้รางวัลในการเป็นต้นแบบทางสุขภาพ เป็นต้น

“ผู้ใหญ่บ้าน
ดีเด่น “ ใต้รางวัล
บุคคลต้นแบบ
ด้านสุขภาพ
ขอปรบมือให้ ตะ

5. อยู่ยั้งอย่างมั่นคง

นักสุขภาพครอบครัวเป็นบุคคลสำคัญ ที่สามารถสร้างผู้นำทางสุขภาพแบบยั่งยืนได้ กล่าวคือจะต้องมีบทบาทหลักดังนี้

1. คอยสนับสนุน เช่น สนับสนุนข้อมูลหรือความรู้ที่สำคัญ และจำเป็นต่อการเป็นผู้นำทางสุขภาพ

2. สนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดทำโครงการ/กิจกรรมของผู้นำทางสุขภาพในชุมชน

รุ่นนี้ก็ยังมีผู้

✌️ เพื่อสุขภาพที่
แข็งแรงค่ะ

3. คอยชี้แนะ หรือให้คำปรึกษาอย่างเต็มใจ
4. สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการจัดกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน
5. ทนบั้นเต็มพลัง เสริมแรงอยู่เสมออย่างต่อเนื่อง
6. สร้างผู้นำทางสุขภาพคนใหม่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยร่วมมือกับผู้นำสุขภาพ สรรหาคนในชุมชน เพื่อให้มาเป็นผู้นำทางสุขภาพ ยังมีผู้นำทางสุขภาพมากขึ้นเท่าไร สุขภาพของคนในชุมชนยิ่งดีมากขึ้น

เราได้ผู้นำ
สุขภาพเพิ่มขึ้น

บทสรุป

“การสร้างผู้นำทางสุขภาพ: บันได 5 ขั้น” เกิดขึ้นจากการให้บริการวิชาการแก่ หมู่ 5 ตำบลคูบัว อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี แล้วตกผลึกเป็นความรู้เรื่องการสร้างผู้นำทางสุขภาพด้วยบันได 5 ขั้นได้แก่ รู้จักและเข้าใจ ใฝ่หาคนสำคัญ สรรสร้างโอกาส ไม่พลาดเติมพลัง อยู่ยังอย่างมั่นคง ซึ่งผู้สนใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่อื่นๆ เพื่อสร้างผู้นำให้เกิดขึ้นในพื้นที่ได้

บรรณานุกรม

- ชิตสุภางค์ ทิพย์เที่ยงแท้ และคณะ. รายงานการวิจัยเรื่องการประเมินผลโครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงต่อกลุ่มโรคเมตาบอลิก, วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี, 2554.
- สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.). คู่มือหลักประกันสุขภาพแห่งชาติปีงบประมาณ 2553. พิมพ์ครั้งที่ 1. ไม้พราภฏโรงพิมพ์และสถานที่จัดพิมพ์., 2552.
- อรทัย อาจอ่ำ. การประเมินผลเพื่อสร้างเสริมพลังอำนาจ: ทางออกที่ท้าทาย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: แพลนพรีนติ้งจำกัด, 2550.
- อรุณรุ่ง บุญธนนิตพงศ. “ไม่ใช่เรื่องง่ายกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม” วารสารวิจัย ราชภัฏพระนคร 1 : 1 (มกราคม-มิถุนายน): หน้า 19-26, 2549.

คณะผู้จัดทำ

1. ชิตสุภางค์	ทิพย์เที่ยงแท้
2. ดวงแข	พิทักษ์สิน
3. ไพโรจน์	เสาะแสวง
4. เพยาร์	วระราโก
5. กฤษณา	เปรมวงศ์
6. จีรพา	หลินจินตะ
7. พิษณีย์วีร์	สินสวัสดิ์
8. พิชราภา	บรรจงเก็บ
9. ปณัชญา	เชื้อวงศ์

ประมวลภาพ

รวมพลังสร้างความเป็นหนึ่งซึ่งชาวบ้านหมู่ 5 ตำบลคูบัว

ต้นแบบผู้นำทางสุขภาพกับ
ทีมงาน

อยู่อย่างมั่นคง

ไม่พลาดเสริมเติมพลัง

สรรสร้างโอกาส

ใฝ่หาคนสำคัญ

รู้จัก และ เข้าใจ

เส้นทางสร้างผู้นำสุขภาพ: บันได 5 ขั้น

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี
84/21 ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี 70000